

Jaarplan NCad 2023

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Onze taken	2
3. Onze werkwijze en activiteiten in 2023	2
a. Advisering rond de bescherming van proefdieren	2
b. Stimuleren van proefdiervrije innovatie	3
c. Partijen verbinden en kennis delen	3
d. Kennisdeling in internationaal verband	4
e. Organisatieontwikkeling en prioriteiten	4
4. Onze Communicatie	4
5. Onze werkzaamheden voor 2023	5

1. Inleiding

Het Nationaal Comité advies dierproevenbeleid (NCad) is een onafhankelijk adviesorgaan dat het welzijn van proefdieren beschermt. Dit doet het comité door gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen, innovatie en kennisontwikkeling te stimuleren en stakeholders aan elkaar te verbinden. Het NCad heeft een kritische blik op de inzet van proefdieren. Hiervoor is maatschappelijk draagvlak belangrijk, evenals kennisdeling en samenwerking met stakeholders. Het NCad wil hiermee zichtbaar en benaderbaar zijn en zich positioneren als kennisautoriteit in het veld van dierproeven.

Het NCad neemt zowel in de samenwerking met andere Nationale Comités (NC) als in de wetenschappelijke wereld op Europees niveau een actieve rol en geeft haar adviezen internationaal bekendheid. Ook zet het NCad zich in om de Nederlandse strategie voor het versnellen van de transitie naar proefdiervrij onderzoek internationaal uit te dragen. Hiermee realiseert het NCad zichtbare verbeteringen voor het Vervangen, Verminderen en verfijnen (3V's) van dierproeven en proefdiervrije innovatie.

Het NCad is er voor proefdieren van nu en innovaties van morgen.

2. Onze taken

De werkzaamheden van het NCad richten zich op de volgende taken:

- Het NCad brengt gevraagd en ongevraagd advies uit over de aanschaf, fok, huisvesting, verzorging en het gebruik van dieren in dierproeven
- Het NCad brengt advies uit rondom de 3V's en de transitie naar proefdiervrij onderzoek.
- Het NCad verbetert de kennisoverdracht over dierproeven, 3V-alternatieven en proefdiervrije innovaties door, in samenwerking met het IvD-Platform, beste praktijken uit in Nederland en daarbuiten (in samenwerking met de Nationale Comités (NC) van de andere lidstaten) uit te dragen.
- Het NCad verbindt relevante partijen aan elkaar en draagt bij aan goede communicatie tussen en met professionals in het veld van dierproeven, 3V-alternatieven en proefdiervrije innovaties, alsmede naar de samenleving.
- Het NCad bevordert de openheid en transparantie over dierproeven, 3V-alternatieven en proefdiervrije innovatie.
- Het NCad draagt bij aan het stimuleren van proefdiervrije innovatie en stimuleert de ontwikkeling, valorisatie, acceptatie en toepassing van 3V-alternatieven voor dierproeven, zowel nationaal als internationaal. Het NCad werkt samen met andere adviesraden om 3V-alternatieven en proefdiervrije innovatie te verankeren.

3. Onze werkwijze en activiteiten in 2023

Onze werkwijze is gericht op samenwerken en verbinden.

We werken intensief samen met de organisaties in het stelsel en hebben met hen regulier overleg.

We zetten ieder jaar in op implementatie en stimuleren van toepassen op de werkvloer van eerder uitgebrachte en nieuwe adviezen zodat deze gebruikt worden in de dagelijkse praktijk van het onderzoek met proefdieren. Met een vervolg op ons advies over transitie richting proefdiervrije innovatie van 2016 is in 2022 gestart en wordt in 2023 voortgezet.

Het NCad is actief agenda-lid van TPI, wat inhoudt dat het NCad kritisch en initiërend kan zijn. Op internationaal niveau wordt de samenwerking met andere NC's voortgezet.

Onze activiteiten voor 2023 passen binnen de volgende vijf thema's:

a. Advisering rond de bescherming van proefdieren

Het uitbrengen van gevraagd en ongevraagd advies rond de bescherming van proefdieren aan de centrale overheid (minister, beleid en toezicht), de CCD, IvD's, en waar mogelijk DEC's, instellingsvergunninghouders en onderzoekers, is een belangrijke wettelijke taak van het NCad. Ook de keten waarbinnen dierproefaanvragen worden beoordeeld vormt een belangrijk aanknopingspunt voor het NCad. In het licht van een zorgvuldige projectbeoordeling van aanvragen voor dierproeven, zal het NCad haar adviesrol onder andere richting IvD Platform, de CCD en NDEC voortzetten en waar nodig verder vormgeven.

Voor alle uitgebrachte en nieuwe adviezen geldt dat bekendheid en draagvlak in het betreffende veld doorslaggevend zijn voor de opvolging van een advies. Niet alleen zal het NCad voorafgaand aan het opstellen van een advies het werkveld consulteren en discussies initiëren met maatschappelijke organisaties. Ook zullen al uitgebrachte adviezen onder de aandacht van het desbetreffende veld worden gebracht. Het NCad wil zichtbaar krijgen in welke mate een advies is geïmplementeerd, welke obstakels er

bestaan en op welke wijze het NCad kan helpen deze obstakels weg te nemen. Daarbij is het streven om hierin samen te werken met het IvD-Platform met het oog op versterkte profilering van zowel het IvD-Platform alsook het NCad. Op basis van een inventarisatie van de verschillende adviezen zal bekeken worden welke adviezen verdere implementatie behoeven.

b. Stimuleren van proefdiervrije innovatie

Samenwerking met TPI

Het NCad zet zich in om in den brede proefdiervrije innovatie te stimuleren. In dat kader is het NCad actief agenda-lid van de netwerkorganisatie Transitie Proefdiervrije Innovatie (TPI), die opereert onder regie van het ministerie van LNV. TPI is geïnitieerd mede op basis van het NCad-advies 'Transitie naar proefdiervrij onderzoek' (transitieadvies). Het NCad heeft in de opstartfase bijgedragen aan de organisatorische opzet van TPI. Het NCad zet zich in voor het versnellen van de transitie naar proefdiervrije innovatie en draagt dat zowel in Nederland als in Europa uit.

TPI en NCad handelen ieder vanuit een eigen verantwoordelijkheid. We werken echter aan dezelfde doelen en steunen daarom de beweging die TPI voor ogen heeft. NCad is actief agenda-lid van TPI, wat inhoudt dat het NCad kritisch en initiërend kan zijn. We kunnen vanuit deze rol onze onafhankelijkheid behouden en onze draadwijdte vergroten. We kunnen in deze rol zowel brengen als halen bij TPI.

Totstandkoming van streefbeelden

Het NCad stimuleert, adviseert en begeleidt de totstandkoming van *streefbeelden* voor afgebakende onderzoeksdomeinen in het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, toegepast en toepassingsgericht onderzoek en in onderwijs en training. Daar waar mogelijk geeft het NCad extra impulsen voor het opstarten van streefbeelden. Het NCad werkt met TPI samen om een logisch verband te borgen tussen het concept van Streefbeelden Proefdiervrij Onderzoek en activiteiten van TPI. Streefbeelden hebben tot doel om de transitiedoelen te duiden voor proefdiervrije innovatie. Het concept van streefbeelden, alsmede de systematiek om deze op te stellen komt voort uit het NCad-advies 'Transitie naar proefdiervrij onderzoek'.

Monitoring streefbeelden

Het NCad ontwikkelt vanuit haar onafhankelijke rol een eenvoudige monitor voor voortgang van het opstellen van streefbeelden en de doorwerking van reeds opgestelde streefbeelden. Dit om waar mogelijk advies en ondersteuning te bieden. De wijze van monitoren wordt gedeeld met TPI.

Identificeren van en verbinden op het gebied van proefdiervrije innovatie

Het NCad wil het gebruik van proefdiervrije innovaties vooruitbrengen in Nederland en in EU-verband. Dit is een onderwerp in de gesprekken met stakeholders. Tevens bezoeken we relevante symposia en congressen waar veelal presentaties over proefdiervrije innovaties worden gegeven.

c. Partijen verbinden en kennis delen

Het NCad stimuleert de betrokkenheid van stakeholderpartijen en versterkt de verbinding met partijen binnen en buiten het proefdierdomein, zoals: innovatiewetenschappen, biomedische wetenschappen, bestuurskunde, ICT en sociale wetenschappen. Daarmee beoogt het NCad innovatie rondom dierproeven te stimuleren.

Het verbeteren van de kennisoverdracht over dierproeven, 3V-alternatieven en proefdiervrije innovatie, met name in het werkveld zelf, is ook een van de kerntaken van het NCad. Ten aanzien van de IvD's en het IvD-Platform neemt het NCad dan ook de rol van initiator en verbinder om de totstandkoming van Codes of Practice (CoP's) en andere beste praktijken te faciliteren en om de kwaliteit daarvan te borgen.

Daarnaast ondersteunt en faciliteert het NCad, in samenwerking met het IvD-platform, het opstellen van CoP's. IvD's spelen een cruciale rol in het verspreiden en het gebruik van CoP's.

d. Kennisdeling in internationaal verband

De verspreiding van beste praktijken en kennis van en naar de andere NC's en 3V-centra is van belang voor de harmonisatie van werkwijzen en projectbeoordeling. Verspreiding van Nederlandse CoP's vindt plaats via de website van het NCad, sociale media, het IvD-Platform, het platform van de EC (CIRCABC) en tijdens bijeenkomsten. Ook worden beste praktijken opgehaald. In samenspraak met het IvD-Platform wordt bezien of deze aan een expertgroep worden meegegeven bij het opstellen van een Nederlandse CoP, dan wel aanleiding zijn om een Nederlandse CoP te herzien of er één op te stellen. Verder kan het NCad in overleg met het IvD-Platform besluiten deze CoP's alleen bekend te maken.

De NC's organiseren bij toerbeurt eens per jaar een bijeenkomst om de internationale samenwerking te versterken.

e. Organisatieontwikkeling en prioriteiten

Het NCad kan alleen impact hebben wanneer het werkelijk in verbinding staat met het dierexperimentele werkveld en proefdiervrije innovatie. Het intensiveren van de stakeholdersrelatie vraagt om meer contact en om het bieden van gespreksruimte om nieuwe samenwerkingskansen te bespreken.

Indien de beschikbare capaciteit van het Bureau van het NCad niet toereikend is, zal getracht worden middels inhuur de werkzaamheden voor 2023 alsnog te kunnen vormgeven.

4. Onze Communicatie

Het NCad profileert zich steeds nadrukkelijker als kennisautoriteit in het veld van dierproeven. Onpartijdig, met een genuanceerd, duidelijk verhaal. Haar werkwijze en activiteiten dragen dit uit en sluiten hierop aan.

Zichtbaar en in verbinding

Het comité wil haar impact verder uitbouwen. Daartoe is het belangrijk dat zij nog meer zichtbaar en benaderbaar is voor haar doelgroepen. Hier zal het communicatieplan 2023 concreet op in gaan. Dit plan volgt op het jaarplan 2023. In het communicatieplan komt ook aan bod met welke middelen wij de beoogde doelgroepen het beste bereiken.

Daarnaast moet communicatie integraal onderdeel zijn van het werk dat wij doen, of het nu om een advies of een symposium gaat, de communicatie moet de inhoud en de impact in het werkveld versterken. Hieronder noemen wij een paar voorbeelden:

- Wij maken communicatie integraal onderdeel van ieder plan van aanpak en van het implementatieplan bij een advies.

- Het NCad profileert zich in het veld met de organisatie van het Harry Blom-beraad of een andere vorm van symposium of groter evenement, met als onderwerp ontwikkelingen op het gebied van onderzoek met proefdieren.
- Het NCad blijft nadrukkelijk de samenwerking zoeken met stakeholders in het partnerprogramma Transitie Proefdiervrije Innovatie (TPI) en andere stakeholdergroepen. Op deze manier blijft het NCad zichtbaar en direct in gesprek met het onderzoeksveld.

5. Onze werkzaamheden voor 2023

Algemeen

- Algemene taken zoals reguliere overleggen met verschillende stakeholders worden gecontinueerd.
Het NCad heeft regulier overleg met het bestuur van het IvD-Platform. De samenwerking heeft de afgelopen periode steeds meer vorm gekregen en zal ook in 2023 gecontinueerd worden. Het rondetafelgesprek met de dierenwelzijnsorganisaties dat twee maal per jaar plaatsvindt zal ook worden gecontinueerd
- Aangezien het aantal stakeholders die voor het NCad belangrijk zijn dermate is gegroeid zal het NCad in 2023 een symposium organiseren om daar de banden verder aan te halen en te versterken. Het symposium zal in november plaatsvinden en het NCad zal dit om het jaar organiseren. Het is bedoeld voor alle stakeholders. Tijdens het symposium zal de toekomst van Proefdiervrij onderzoek vanuit verschillende invalshoeken wordt gezien, een groot kader dat ruimte biedt om veelsoortige thema's uit te lichten. Het doel van deze bijeenkomst is verbinden en gezien worden als duidende organisatie, naast het bereiken van de inhoudelijke NCad-doelen.
- Internationale contacten en kennisuitwisseling met andere NC's en met de Europese Commissie.
- In 2022 heeft een stelsevaluatie plaatsgevonden. Wellicht vloeien daar in 2023 voor het NCad nog werkzaamheden uit voort.
- Er zal een inventarisatie worden gemaakt van de adviezen die verdere implementatie behoeven. op basis van die inventarisatie maakt het NCad een keuze welke adviezen ter hand worden genomen om een implementatie gestalte te geven.

Organiseren van en deelname aan evenementen

- In het kader van kennisoverdracht en het ondersteunen communicatie met en tussen professionals wordt ook in 2023 gezamenlijk met het IvD-Platform een Harry Blom-beraad georganiseerd.
- Bij verschillende nationale en internationale bijeenkomsten zoals de Biotechnische Dagen en het WC-12 wereldcongres zal het NCad een actieve bijdrage leveren en vertegenwoordigd zijn.
- Onderzocht wordt of in samenwerking met de RSPCA en het IvD-Platform een symposium over ernstig ongerief georganiseerd kan worden.

Beste praktijken

- Een aantal CoP's zal in 2023 worden geactualiseerd waaronder de CoP over herplaatsing van proefdieren.

Streefbeelden

- Het streefbeeld Immunologie zal in 2023 worden afgerond.
- Er zal getracht worden om in 2023 een nieuw streefbeeld Dieren voor Dieren gestalte te gaan geven.

- Ook zal worden bekeken op welke terreinen nieuwe streefbeelden kunnen worden gestart.

Harmonisatie

- Het NCad heeft internationale contacten en uitwisseling over implementatie van proefdiervrij geproduceerde antilichamen en deelt actief kennis over beste praktijken

Adviezen/zienswijzen

- Het advies inzake het gebruik van humaan weefsel zal in de loop van 2023 worden afgerond.
- De actualisering van het in 2016 opgestelde advies; 'Transitie naar proefdiervrij onderzoek' dat in 2022 is gestart zal in 2023 worden gecontinueerd. Het advies is vormgegeven als een programma met daaronder verschillende projecten. Deze omvatten vooralsnog:
 - een analyse van wat er met de adviezen uit het rapport over proefdiervrije innovaties van het NCad uit 2016 gedaan.
 - een EU krachtenveld analyse waarbij gekeken wordt naar de politieke impact van verschillende stakeholders.
 - een onderzoek naar de onderliggende drijfveren om een keuze te maken voor een bepaald model al dan niet met proefdieren.
- Nagegaan zal worden hoe het rapport 'Prioriteiten bij het vervangen van proefdieren' concreter gemaakt kan worden.
- Een inventarisatie, gestart in 2022 van punten die kunnen worden ingebracht bij de evaluatie van de Wet op de Dierproeven zal worden voortgezet
- De volgende onderwerpen kunnen worden opgepakt
 - Transleerbaarheid
 - verfijning van individuele huisvesting
- Het jaarplan is 2023 is ambitieus. In mei 2023 zal het NCad de voortgang van de uitvoering van het jaarplan bespreken en mogelijk herprioriteren.
- Indien er in de loop van 2023 adviesvragen komen vanuit het ministerie van LNV, IvD-platform of de CCD, zal mogelijk ook een herprioritering plaatsvinden.